

Oponentský posudok

na habilitačnú prácu Mgr. Edity Hornáčkovej Klapicovej, PhD.

Historical and Comparative AspectsofEnglish and SpanishTheologicalTerminology

Predložená práca vznikla ako súčasť širšieho projektu stratifikovaného tromi základnými cieľmi. Prvým cieľom malo byť zostavenie slovensko-španielsko-anglický teologického slovníka, ktorého prvá časť už vyšla v podobe monolingválneho slovníka *Diccionarioabreviadodelcristianismo* v r. 2011 v Madride. V rámci tejto úlohy sa v súčasnosti pripravuje dvojjazyčný výkladovo-prekladový anglicko-španielsky slovník a osemjazyčný slovensko-španielsko-anglicko-taliansko-francúzsko-latinsko-nemecko-poľský prekladový teologický slovník. Druhý cieľ, opísať anglickú, španielsku a slovenskú teologickú slovnú zásobu z hľadiska dvojjazyčnej lexikografie, naplnila autorka svojimi monografickými prácami „Lexikografia, preklad a teologický slovník“ (2010) a „BilingualLexicography and a Slovak-SpanishEnglishTheologicalDictionary“ (2012) v spolupráci s JÚLŠ SAV. Samotná habilitačná práca sleduje tretí cieľ autorkinho projektu – identifikovať príčiny štrukturálnych podobností anglických a španielskych teologických termínov na základe ich pôvodu.

Na realizáciu tejto výskumnej úlohy sa uvažovalo s využitím transformačného a stratifikačného prístupu. Historická problematika mala skúmať s využitím komparatívnej metódy.

Pôdorys výskumnej časti je načrtnutý do štyroch hlavných kapitol. Prvá kapitola, nazvaná „Podobná štruktúra: dôsledok spoločného pôvodu“, definuje pojem komparatívnej metódy a metódy vnútornej rekonštrukcie, prezentuje Whorfovu hypotézu jazykových vzťahov, charakterizuje germánsky pôvod angličtiny a románsky pôvod španielčiny s poukázaním na ich spoločné črty.

Druhá kapitola má názov „Podobná štruktúra: dôsledok preberania slov“. Jej hlavným cieľom je demonštrovať preberanie teologických termínov z klasických a biblických jazykov, čo vedie k paralelám lexikálnych systémov angličtiny a španielčiny. Autorka zvyrazňuje udalosti, ktoré najväčšmi prispeli k obohacovaniu teologickej terminológie. Latinčinu chápe ako kľúčový prepojujúci prvok angličtiny a španielčiny

v teologickom jazyku. Ďalej sa venuje preberaniu teologických slov v španielčine, porovnáva latinčinu s protorománskym jazykom, exemplifikuje tvorenie anglických a španielskych teologických termínov. Pozorovaním sa dokazuje prevaha výpožičiek v angličtine a španielčine z hebrejčiny, aramejčiny, gréčtiny a latinčiny.

Tretiu časť práce nazvala autorka „Podobná štruktúra: dôsledok konvergentného vývinu“. Prezentuje sa v nej čiastočne výskum lexikálno-sémantickej roviny v konvergentnom vývine románskych a germánskych jazykov Meiguela Ayerba Linaresa uskutočnený do rokov 2001 a 2006. Výskum overuje úroveň vplyvu geografickej blízkosti na existenciu lexikálno-sémantických paralel v angličtine a španielčine. Vysvetľuje sa tu metodológia výskumu konvergentného vývinu jazykov s poukazom na podobnosti v daných jazykoch.

Z hľadiska prínosu je štvrtá časť práce najhodnotnejšia. Ponúka ukážku zo španielsko-anglického výkladovo-prekladového slovníčka najfrekvencovanejšej súčasnej kresťanskej terminológie, opierajúc sa o predpoklad spoločného indoeurópskeho protojazyka angličtiny a španielčiny.

Skúmaná problematika je nepochybne zaujímavá. Podľa nášho názoru je však téma veľmi široká, jej kompilácia problematická, a aj preto sa môže zdať miestami neukončená. Komplexnosť práce teda vyvoláva aj mnohé otázky na zamyslenie a faktické pripomienky.

Práca má hlavne deskriptívny charakter s prvkami učebnicového štýlu. Myslíme si, že v nej chýba jasnejšie vymedzenie cieľov a poukázanie na spôsob použitia naznačenej výskumnej metódy. V niektorých prípadoch môže formulácia autorkiných komentárov a jej čiastkových záverov pôsobiť vágne.

Autorka práce si osvojuje zistenia iných lingvistov, ale sama akoby tieto poznatky nerozvíjala, resp. nepodávala nové relevantné informácie. Miestami máme dojem, že čítame resumé prác iných autorov, čím sa, prirodzene, môže relativizovať aj originalita práce, úroveň dosiahnutých výsledkov a miera ich využiteľnosti v praxi.

Práca nepochybne svedčí o dobrej teoretickej pripravenosti autorky a znalosti množstva odbornej literatúry, ktorej obsahy musela so svojím výskumom neraz konfrontovať. Z celkového rozsahu bibliografických jednotiek (uvádza sa odhadom 250) je však, podľa nášho názoru, v práci použitá len časť. Má mať bibliografia funkciu odporúčanej literatúry?

Nazdávame sa, že ani slovenské resumé posudzovanej práceby nemuselo byť nevyhnutne len doslovným prekladom úvodnej časti práce vysvetľujúcim autorkine zámery a formulujúcim výskumné metódy.

Napriek niektorým nedostatkom, o dôležitosti naznačeného výskumu sotva možno pochybovať. Nielen habilitačná práca, ale predovšetkým obsah habilitačného spisu dokazujú autorkine skúsenosti s prácou v lexikografii a terminografiis veľmi konkrétnymi výstupmi. Sme preto presvedčení, že autorka má potenciál výskum dokončiť a obohatiť tak naše súčasné poznanie v oblasti.

Predložená práca spĺňa požadované kritériá. **Navrhujeme** preto, aby bola prijatá ako podklad habilitačného pokračovania, a **aby** po jej úspešnej obhajobe, **bola Mgr. Edite HornáčkovejKlápčovej, PhD. udelená vedecko-pedagogická hodnosť docentky.**

V Bratislave 17. apríla 2014

doc. PhDr. Daniel Lančarič, PhD.
Katedra anglického jazyka a literatúry
PdF UK Bratislava